

Sygn. akt VI ACa 933/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Małgorzata Kuracka

Sędziowie: SA Grażyna Kramarska

SO del. Magdalena Sajur - Kordula (spr.)

Protokolant: Katarzyna Łopacińska

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2017r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 23 kwietnia 2015 r.

sygn. akt XVII AmA 137/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 933/15

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 z późn. zm., dalej uokik), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wydał w dniu 21 czerwca 2013 roku decyzję nr (...), w której:

I. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust.1 i ust.2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie (...) Bank (...) S. A. w W. (Bank, Spółka, powód), polegające na zamieszczeniu we wzorcu umowy pod nazwą: „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr.....”, w pkt 44, postanowienia o treści: „Kredytobiorca oświadcza, że poddaje się egzekucji, która może być wszczęta na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, wystawionego zgodnie z art.

96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 - z późniejszymi zmianami) przez (...) Bank (...) S.A. w W. w zakresie roszczeń tego Banku wynikających bezpośrednio z niniejszej umowy kredytu w formie odnawialnej linii kredytowej w rachunku (...), do kwoty zadłużenia w wysokości..... zł (słownie złotych:.....), obejmującej kwotę kapitałową kredytu wraz z odsetkami, kosztami sądowymi oraz wszelkimi innymi kosztami poniesionymi przez (...) Bank (...) S.A. w związku z dochodzeniem przez (...) Bank (...) S.A. swoich wierzytelności, w odniesieniu do którego to bankowego tytułu egzekucyjnego Bank może wystąpić o nadanie mu klauzuli wykonalności najpóźniej w terminie do dnia..... r.", które to postanowienie jest postanowieniem umownym wpisanym na podstawie art. 479⁴⁵ kpc do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 2908 i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 19 grudnia 2012 r.,

II. z tytułu stwierdzonego naruszenia Prezes UOKiK nałożył na (...) Bank (...), na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik karę pieniężną w wysokości 212 360 zł .

Sąd Okręgowy w Warszawie - Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2015r. uchylił zaskarżoną decyzję i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1000 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od odwołania i kwotę 720 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji oparł swe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Na podstawie uzyskanych w toku postępowania wyjaśniającego informacji Prezes UOKiK, postanowieniem z dnia 23 listopada 2012r. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na zamieszczeniu we wzorcu umowy po nazwą „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr.....", w pkt 44, postanowienia o treści: Kredytobiorca oświadcza, że poddaje się egzekucji, która może być wszczęta na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, wystawionego zgodnie z art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 - z późniejszymi zmianami) przez (...) Bank (...) S.A. w W. w zakresie roszczeń tego Banku wynikających bezpośrednio z niniejszej umowy kredytu w formie odnawialnej linii kredytowej w rachunku (...), do kwoty zadłużenia w wysokości..... zł (słownie złotych:.....), obejmującej kwotę kapitałową kredytu wraz z odsetkami, kosztami sądowymi oraz wszelkimi innymi kosztami poniesionymi przez (...) Bank (...) S.A. w związku z dochodzeniem przez (...) Bank (...) S.A. swoich wierzytelności, w odniesieniu do którego to bankowego tytułu egzekucyjnego Bank może wystąpić o nadanie mu klauzuli wykonalności najpóźniej w terminie do dnia.....r.", które może być tożsame z wpisanym na podstawie art. 479⁴⁵ kpc w dniu 29 lutego 2012 r. do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 2908 postanowieniem w brzmieniu : „Posiadacz rachunku oświadcza, że w zakresie roszczeń (...) wynikających z niniejszej Umowy dobrowolnie poddaje się egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego do wysokości 30.000 zł (trzydziestu tysięcy zł) obejmujących kwotę długu wraz z odsetkami oraz koszty sądowe i wszelkie inne koszty i wydatki niezbędne do celowego dochodzenia praw przez (...)".

Z przedstawionych przez (...) w postępowaniu wyjaśniającym informacji wynika, że wzorzec umowy o nazwie: „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr .....", zawierającej kwestionowane postanowienie został wprowadzony do obrotu w dniu 4 grudnia 2000 r. na mocy zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu Banku (...) SA w K. z dnia 30 listopada 2000 r.

W piśmie z dnia 10 grudnia 2012 r. (...) przyznał, że kwestionowana klauzula może być źródłem wątpliwości interpretacyjnych z uwagi na uwzględnienie w kwocie zadłużenia także kosztów, które jedynie pośrednio związane są z umową (koszty sądowe, inne koszty poniesione w związku z dochodzeniem należności). Bank oświadczył, że nieusunięcie wskazanego postanowienia z wzorca umownego nie było działaniem umyślnym i zobowiązał się do jego zmiany. Zarządzeniem Prezesa Zarządu (...) Bank (...) SA z dnia 19 grudnia 2012 r. w miejsce kwestionowanej klauzuli do wzorca umownego wprowadzona została nowa klauzula.

Ponadto Bank oświadczył, że w dniu 27 grudnia 2012 r. wysłał do wszystkich Klientów, będących stronami umowy kredytu zawierającego zakwestionowaną klauzulę, podpisany projekt aneksu wprowadzającego do umowy kredytu zmianę polegającą na nadaniu kwestionowanej klauzuli nowego brzmienia.

Na podstawie złożonych dokumentów Sąd ustalił, że w 2012 r. Bank uzyskał przychód w wysokości 1 516 860 323,51 zł.

Sąd I instancji wskazał, że okoliczność, iż stosowany przez powodowy Bank w prowadzonej działalności gospodarczej wzorzec umowny pod nazwą „Umowa kredytu w formie linii kredytowej w rachunku (...) nr ....” zawierał postanowienie w brzmieniu wskazanym w pkt I zaskarżonej decyzji nie była w odwołaniu kwestionowana. Strony były zgodne, iż w toku postępowania administracyjnego przed wydaniem zaskarżonej decyzji (...) zaprzestał stosowania postanowienia, będącego przedmiotem postępowania. Również ustalony w decyzji okres stosowania przez powoda tego postanowienia i data zaprzestania jego stosowania nie były między stronami sporne. W świetle dokonanych ustaleń powyższe okoliczności nie budziły również wątpliwości Sądu.

Mając na uwadze, iż w treści stosowanego przez powoda postanowienia w brzmieniu obowiązującym do dnia 19 grudnia 2012 r. znajdował się zapis, pozwalający na zaliczenie do kwoty zadłużenia innych poniesionych przez wierzyciela kosztów, zdaniem Sądu uznać należało, że zawarte we wzorcu umownym postanowienie jest tożsame z zawierającym analogiczny zapis postanowieniem wpisanym do Rejestru klauzul niedozwolonych pod pozycją 2908.

Sąd wskazał, że przy rozstrzygnięciu sporu należało uwzględnić fakt, iż z akt administracyjnych oraz uzasadnienia zaskarżonej decyzji nie wynika, że powodowy Bank był stroną pozwaną w postępowaniu sądowym o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone a kwestionowane w zaskarżonej decyzji postanowienie, stosowane przez powoda, na podstawie prawomocnego wyroku sądu zostało uprzednio uznane za niedozwolone i wpisane do rejestru postanowień wzorców umów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kpc. Również w składanych w sprawie pismach procesowych żadna ze stron postępowania nie twierdziła, że klauzula umowna wykorzystywana przez powoda w stosunkach z konsumentami była kiedykolwiek przedmiotem oceny sądu i w wyniku przeprowadzonego postępowania sądowego zostały uznane za abuzywną.

W ocenie Sądu I instancji, zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, dotyczącym skutków prawomocnego wyroku, wydanego w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i wpisu konkretnego postanowienia do rejestru klauzul niedozwolonych, zarówno wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jak i wpis danego postanowienia do rejestru nie ma mocy wiążącej w sprawach dotyczących innego przedsiębiorcy, nawet jeżeli kwestionowane w sprawach dotyczących stosowania praktyki określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik postanowienia wzorca umowy mają brzmienie tożsame z postanowieniami uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do prowadzonego przez Prezesa UOKiK rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (wyroki Sądu Najwyższego z 20 września 2013 r., II CSK 708/12; z 23 października 2013 r., IV CSK 142/13; postanowienia Sądu Najwyższego z 16 września 2011 r., I CSK 676/10; uchwały Sądu Najwyższego z 7 października 2008 r., III CZP 80/08, OSNC 2009 nr 9, poz. 118; z 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10, OSNC 2011 nr 9, poz. 95).

Sąd I instancji powołał się na wyrok z dnia 12 kwietnia 2011 r., III SK 44/10, uwzględniający stanowisko SN przyjęte w uchwałach z 7 października 2008 r. III CZP 80/08 oraz z 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10, w którym Sąd Najwyższy doprecyzował pogląd wyrażony w uzasadnieniu uchwały SN z 13 lipca 2006 r., III SZP 3/06 stwierdzając, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może być dalsze stosowanie postanowienia, którego treść jest identyczna z treścią postanowienia wpisanego do rejestru, tylko przez tego samego przedsiębiorcę, który był pozwanym w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazał, że z uwagi na zasady ustalania niedozwolonego charakteru postanowienia wzorca umowy nie jest możliwe traktowanie jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik, zachowania innego przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru klauzul umownych uznanych za niedozwolone i nakładanie na niego z tego tytułu kar pieniężnych. Przedstawiona linia orzecznicza zbieżna jest z dominującym w piśmiennictwie poglądem, iż wyrok uwzględniający

powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone obejmuje swoim skutkiem tylko pozwanego przedsiębiorcę oraz podmioty, którym przysługiwałaby legitymacja czynna do wytoczenia powództwa w sprawie o uznanie tego postanowienia w tym konkretnym wzorcu za niedozwolone a więc tylko konsumentów związanych postanowieniami tego wzorca umowy. Z powyższego wynika, że na gruncie przepisów obowiązującej obecnie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007 roku, zachowania polegającego na stosowaniu przez innego przedsiębiorcę postanowień wzorca umowy wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, nie można uznać za bezprawne. Nie jest to bowiem zachowanie sprzeczne z ukształtowanymi w kpc zasadami funkcjonowania rejestru i skutkami wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy, w ramach tzw. abstrakcyjnej kontroli wzorców umów za niedozwolone. Oznacza to, że zawarte w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik unormowanie znajduje zastosowanie wyłącznie do przedsiębiorcy, który nie stosuje się do nałożonego na niego prawomocnym wyrokiem sądowym zakazu dalszego wykorzystywania niedozwolonych postanowień umowy w stosunkach z konsumentami. W konsekwencji należy stwierdzić, iż w odniesieniu do przedsiębiorcy, w stosunku do którego nie wydano prawomocnego wyroku, zakazującego wykorzystywania określonych klauzul umownych, brak również podstaw do zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dotyczących nałożenia kary pieniężnej z tytułu stosowania niedozwolonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Analogiczne stanowisko zostało wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r. III SK 18/13.

Mając na uwadze, iż ze względu na przedstawione okoliczności w sprawie nie zachodziła potrzeba oceny zasadności podniesionych w odwołaniu zarzutów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 479^{31a} § 3 kpc, jakkolwiek z innych niż wskazane w odwołaniu przyczyn, uchylił zaskarżoną decyzję.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 kpc stosownie do wyniku sporu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że powód nie stosował praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w tym przepisie, ponieważ nie był stroną postępowania w wyniku którego wydano prawomocny wyrok, zakazujący wykorzystywania postanowienia wpisanego do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone;
2. art. 106 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy okik, poprzez ich niezastosowanie w sprawie.

Wskazując na powyższe uchybienia wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie o:
2. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu.

Odnosząc się do praktyki przypisanej powodowi w pkt I decyzji, stwierdzić należy, że wbrew zarzutowi apelującego, Sąd I instancji prawidłowo zastosował przepis prawa materialnego t.j. art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331 ze zm.- dalej jako: ustawa okik) w brzmieniu obowiązującym do dnia do dnia wejścia

w życie nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 5 sierpnia 2015r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2015r. poz. 1634). Z przepisu tego wynika, że zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zaś przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r.- kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.).

Odnosnie wykładni cytowanego przepisu w orzecznictwie występowały rozbieżności.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt III CZP 17/15, z której wynika, że przewidziana w art. 479⁴³ k.p.c. rozszerzona podmiotowo prawomocność materialna wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone działa jednokierunkowo t.j. na rzecz wszystkich osób trzecich, ale wyłącznie przeciwko pozwanemu przedsiębiorcy, przeciwko któremu ten wyrok został wydany.

Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że „odmienność interesów reprezentowanych po stronie czynnej i biernej postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone daje podstawę do zajęcia stanowiska, że - jakkolwiek brzmienie art. 479⁴³ k.p.c. nie przewiduje odpowiedniego zróżnicowania trzeba w ramach wykładni dokonać jego teleologicznej redukcji. Powinna ona skutkować przyjęciem, że przewidziana w tym przepisie rozszerzona podmiotowo prawomocność materialna wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone działa jednokierunkowo, tj. na rzecz wszystkich osób trzecich, ale wyłącznie przeciwko pozwanemu przedsiębiorcy, przeciwko któremu ten wyrok został wydany. W efekcie omawiany wyrok działa na rzecz wszystkich, tj. strony powodowej i wszystkich osób trzecich, ale tylko przeciwko konkretnemu pozwanemu przedsiębiorcy.” Sąd Apelacyjny przychyliła się do poglądu Sądu Najwyższego, że „ograniczenie działania prawomocności wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone wyłącznie do pozwanego przedsiębiorcy oznacza, że niekorzystne skutki tego wyroku kierowane są jedynie do tego podmiotu, który miał zapewnione prawo do wysłuchania w postępowaniu.”

Wskazać należy, że przedstawiona uchwała Sądu Najwyższego nie stoi w sprzeczności z treścią wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-119/15, Biuro (...) sp. z o.o. sp.k. w D. przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (...).

Na poparcie tej tezy należy przywołać stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 7 marca 2017r. (III SK 1/15).

Sąd Najwyższy uznał, że wyrok Trybunału nie oznacza bowiem, że prawo unijne nakazuje przyjęcie szerokiego skutku wpisu postanowienia do rejestru. Kwestia ta została pozostawiona prawodawcy krajowemu. Art. 24 ust. 2 ustawy oik nie jest samoistnym źródłem bezprawności praktyki wymienionej w pkt 1, zaś z przytoczonej uchwały III CZP 17/15 wynika, że rozszerzona prawomocność działa jedynie na niekorzyść konkretnego przedsiębiorcy, który był stroną postępowania zakończonego wpisem postanowienia do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Sąd krajowy orzekający w sprawie z odwołania od decyzji Prezesa UOKiK stwierdzającej naruszenie zakazu z art. 24 ust. 1 przez praktykę o której mowa w art. 24 ust 2 pkt 1 nie ma obowiązku dokonywania prounijnej wykładni art. 24 by opisane zachowanie uznać za bezprawne z mocy tego przepis.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 4 listopada 2009r. (sygn. akt XVII AmC 314/09) stwierdzający abuzywność klauzuli o treści: „Posiadacz rachunku oświadcza, że w zakresie roszczeń (...) wynikających z niniejszej umowy dobrowolnie poddaje się egzekucji prowadzonej

według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego do wysokości 30.000 zł (trzydziestu tysięcy zł) obejmujących kwotę długu wraz z odsetkami oraz koszty sądowe i wszelkie inne koszty i wydatki niezbędne do celowego dochodzenia praw przez (...)", wpisanej następnie do Rejestru pod poz. 2908, nie został wydany w stosunku do powoda.

Z uwagi na to, że rozszerzona prawomocność materialna wyroku nie działa przeciwko innemu przedsiębiorcy, niż ten przeciwko któremu ten wyrok był wydany, brak jest możliwości uznania, że stosowanie wskazanej w decyzji klauzuli (tożsamej do klauzuli wpisanej pod poz. 2908) przez powoda było bezprawne. Wobec niemożności przypisania powodowi praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów Prezes Urzędu nie był uprawniony do nałożenia na niego kary pieniężnej (pkt. II. decyzji). Stąd zarzut naruszenia przepisu art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy okik okazał się chybiony.

Z tych względów apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym ustalono na mocy § 14 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 490 ze zm.).